

Det Nye Testamente om forholdet til ikke-kristne

Forkyndelsen af den kristne lære og omvendelsen til den kristne tro var forudsætningen for menneskers opnåelsen af frelsen. Ifølge den kristne opfattelse var et menneske, der ikke lærte den kristne lære at kende og ikke kom til troen, fortabt både i dette og det næste liv. Det var derfor en kristen næstekærlig pligt at bringe et sådant menneske ud af fortabelsen. Ikke-kristne var derfor genstand for den kristne mission, hvis hensigt var at bringe så mange som muligt til troen og dermed til frelsen.

Forholdet mellem troende (frelste) og ikke-troende (fortabte) var dog til tider også konfliktfyldt – især, hvis ikke-troende ikke bare afviste, men også forhånede eller direkte forfulgte de kristne, hvilket ofte var tilfældet i de første århundreder. Forholdet mellem kristne og især jøder var som udgangspunkt i det 1. århundrede e.Kr. anstrengt. Jøder anså de første kristne, der oprindeligt selv var jøder, for at være blasfemikere, der lod hånt om Guds lov og derfor var hjemfaldne til hårde straffe. Omvendt anså kristne jøderne for at være hovedansvarlige for Jesu død – og fortabte og bortvendte fra Gud, da de afviste Guds forkyndelse og lære. Det var derfor en kristen pligt gennem forkyndelse at forsøge at omvende jøder. Dette medførte flere sammenstød mellem jøder og kristne samt at forskellige jødiske myndigheder eller grupperinger igangsatte forfølgelser af de kristne.

Disse konflikter mellem kristne og ikke-kristne afspejler sig i de nytestamentlige tekster, der på den ene side forkynder, at det alene er Guds sag at dømme dem, der ikke tager imod læren og troen – og på den anden side kritiserer ikke-kristne van tro (både blandt jøder, grækere og romere) for at leve et udsvævende liv fyldt af afgudsdyrkelse og amoral.

Idet apostlen Paulus på sine rejser forkyndte det kristne budskab blandt ikke-jøder (heraf tilnavnet "Hedningeapostelen"), grundlagde han flere kristne menigheder i bl.a. Syrien, Anatolien, Makedonien og Grækenland. Til disse menigheder skrev Paulus flere breve på græsk, hvori han vejledte dem både i trosspørgsmål, gudsdyrkelse, etik og menighedspleje. Paulus' breve indeholder således vigtige informationer angående de tidligste kristne, deres troslære, deres ritualer, deres menigheder og disses interne forhold. Det Nye Testamente indeholder tretten breve, der er blevet tilskrevet Paulus. Dog er det kun de syv af disse, der med sikkerhed kan regnes for autentiske Paulus-breve. De autentiske Paulus-breve (skrevet i perioden ca. 51-58) udgør de ældste skrifter i Det Nye Testamente. Titusbrevet anses af de fleste forskere for ikke at være forfattet af Paulus, men af senere ukendte forfattere.

De nytestamentlige evangelier er forfattet i perioden ca. 70 - ca. 95 e.Kr. og afspejler de tidligste menigheders tro, lære og praksis. Det nye Testamente blev samlet omkring år 200 og gjort til kanon omkring år 400.

[På sin anden missionsrejse havde Paulus grundlagt en menighed i den græske by Korinth. I et brev (dateret til ca. år 53-54) formanede han korintherne på en række områder, hvor han mente, at der var opstået en række misforhold og usømmelig adfærd i menigheden, som han havde hørt om.] [Første Korintherbrev, kapitel 5:] 9. I mit brev¹ skrev jeg til jer, at I ikke må have med utugtige mennesker at gøre. 10. Jeg mente ikke i det hele taget utugtige her i verden eller griske

¹ Et tidligere brev til korintherne, der er gået tabt.

menesker og røvere eller afgudsdyrkere, for så måtte I jo forlade denne verden. 11. Hvad jeg skrev til jer, var, at I ikke må have med nogen at gøre, der har navn af broder, men lever utugtigt eller er grisk eller er en afgudsdyrker eller en spotter eller en drukkenbolt eller en røver. I må heller ikke spise sammen med sådan en.² 12. Er det da min sag at dømme dem, der står udenfor?³ Er det ikke dem, som er indenfor, I skal dømme? 13. Dem udenfor skal Gud dømme. "I skal udrydde den onde af jeres midte."⁴ [...]

[Kapitel 6:] 1. Hvordan kan nogen af jer, der har en sag imod en broder,⁵ vove at bringe den for retten hos de uretfærdige og ikke hos de hellige?⁶ [...] 4. Når I nu har sådanne sager, hvordan kan I så sætte folk, som menigheden foragter,⁷ til at være dommere? 5. Det siger jeg til skam for jer. Er der da ingen blandt jer, som har visdom nok til at afgøre sager mellem brødre? 6. I stedet for fører broder sag mod broder, og det for ikke-troende!

7. Allerede det, at I overhovedet har retssager med hinanden, er et nederlag for jer. Hvorfor finder I jer ikke hellere i uret? Hvorfor lider I ikke hellere tab? 8. I stedet for begår I uret og påfører andre tab, og det endda brødre! [...]

[Kapitel 7:] 10. De gifte byder jeg, dog ikke jeg selv, men Herren, at en kvinde ikke må skille sig fra sin mand 11. – men er hun blevet skilt, skal hun forblive ugift eller også forlige sig med sin mand – og en mand må heller ikke skille sig af med sin hustru.

12. Til de øvrige⁸ siger jeg, ikke Herren: Har en broder en ikke-troende hustru, og hun gerne vil blive boende sammen med ham, skal han ikke skille sig af med hende. 13. Og har en kvinde en ikke-troende mand, og han gerne vil blive boende sammen med hende, skal hun ikke skille sig af med ham. 14. For en ikke-troende mand er helliget ved sin hustru, og en ikke-troende hustru ved broderen; ellers ville jeres børn jo være urene, men nu er de hellige. 15. Men vil den ikke-troende ægtefælle skilles, så lad det ske; en broder eller en søster er ikke bundet i sådanne tilfælde. Til fred har Gud kaldet jer. 16. For hvordan kan du vide, kvinde, om du kan frelse din mand? Eller hvordan kan du vide, mand, om du kan frelse din hustru?

[Kapitel 10:] 23. Alt er tilladt, men ikke alt gavner. Alt er tilladt, men ikke alt bygger op. 24. Søg ikke det, som er til bedste for jer selv, men det, som er til bedste for andre.

25. Alt, hvad der sælges på kødtorvet, kan I spise med god samvittighed uden at undersøge, om det er offerkød. 26. For jorden med alt, hvad den rummer, tilhører Herren. 27. Hvis I bliver indbudt af ikke-troende, og I siger ja, kan I med god samvittighed spise alt, hvad der sættes på bordet, uden at undersøge, hvad det er. 28. Men hvis nogen siger til jer: "Det er offerkød," må I ikke spise det, af hensyn til ham, der sagde det, og for samvittighedens skyld; 29. jeg mener hans samvittighed, ikke jeres egen. For hvorfor skal den frihed, jeg har, dømmes af en andens samvittighed?⁹ 30. Hvis jeg deltager med taknemlighed, hvorfor skal jeg så høre ilde for noget, jeg takker for?

² *Spise sammen*: dvs. at vedkommende skal udelukkes fra nadveren.

³ Dvs. dem, der står udenfor det kristne fællesskab (de ikke-troende).

⁴ Eller: "Udstød det onde menneske af jeres kreds", jf. 5. Mos. 13,5

⁵ Paulus sigter til retssager, som kristne har ført mod hinanden ved de verdslige (ikke-kristne) domstole

⁶ *De uretfærdige... de hellige*: dvs. de ikke-kristne (uretfærdige) dommere overfor de kristne (de hellige)

⁷ Dvs. de ikke-kristne dommere

⁸ *De øvrige*: dvs. kristne i blandede ægteskaber

⁹ De, der har kundskab og er stærke i troen, bør ikke lokke dem uden kundskab og de svage til at spise mod deres samvittighed.

31. Enten I altså spiser eller drikker, eller hvad I end gør, skal I gøre alt til Guds ære. 32. Væk ikke anstød, hverken hos jøder eller grækere eller i Guds menighed. 33. Selv prøver jeg altid at være alle til behag og søger ikke mit eget bedste, men de andres, for at de kan frelses.

5 [Omkring år 55-56 skrev Paulus endnu et brev til korintherne.] [Andet Korinterbrev, kapitel 6:]
14. Træk ikke på samme hammel¹⁰ som de vantro! For hvad har retfærdighed med lovløshed at gøre, eller hvad har lys til fælles med mørke? 15. Hvordan kan Kristus og Beliar¹¹ stemme overens, eller hvordan kan en troende have lod og del med en vantro? 16. Hvilken sammenhæng er der mellem Guds tempel og afguderne? For det er os, der er den levende Guds tempel,
10 som Gud også har sagt: "Jeg vil bo og vandre midt iblandt dem; jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk." 17. Derfor: "Drag bort fra dem, og skil jer ud, siger Herren, og rør ikke ved noget urent! Så vil jeg tage imod jer, 18. og jeg vil være jeres fader, og I skal være mine sønner og døtre, siger Herren den Almægtige."

15 [I det pseudopaulinske 'Titusbrev', skrevet af ukendte kristne i 90'erne, mærkes irritationen og skuffelsen over, at visse kretiske jøder har ført folk på Kreta bort fra den kristne lære og over til vantro og vranglære.] [Titusbrevet, kapitel 1:]
10. For der er mange genstridige, frasemagere og bedragerer, især blandt de omskårne.¹² 11. Dem bør man lukke munden på, for de vender op og ned på hele familier, når de for skændig fortjenestes skyld udspreder deres forkastelige lære.
20 12. Der er en af deres egne, en profet, som har sagt: "Kretere lyver konstant, de er dyriske, griske og dovne."¹³ 13. Det er så sandt, som det er sagt, og derfor skal du gå skarpt i rette med dem, så de kan blive sunde i troen 14. og ikke give sig af med jødiske myter og bud fra mennesker,¹⁴ der vender sig bort fra sandheden. 15. For de rene er alting rent, men for de befængte og
25 vantro er intet rent; hos dem er både forstanden og samvittigheden befængt.¹⁵ 16. De forsikrer, at de kender Gud, men i handling fornægter de ham; de er afskyelige og ulydige og er ude af stand til at udrette noget godt.

30 [Ifølge Matthæusevangeliet fortalte Jesus en lignelse, der skulle forklare forholdet mellem troende og ikke-troende.] [Matthæusevangeliet, kapitel 13:]
24. Han fortalte dem en anden lignelse: "Himmeriget ligner en mand, der såede god sæd i sin mark. 25. Mens folkene sov, kom hans fjende og såede ukrudt i hveden og gik sin vej. 26. Da kornet skød op og satte kerne, kom også ukrudtet frem. 27. Husbondens folk kom så og spurgte: 'Herre, såede du ikke god sæd i din mark? Hvor kommer da ukrudtet fra?' 28. Han svarede: 'Det har en fjende gjort.' Folkene spørger ham så: 'Vil du have, at vi skal gå ud og luge det væk?' 29. Han svarer dem: 'Nej, for når I luger ukrudtet væk, kommer I til at rykke hveden op sammen med det. 30. Lad blot begge dele

¹⁰ Trække på samme hammel: samarbejde

¹¹ Beliar: Andet navn for Satan

¹² Dvs. jøder.

¹³ Muligvis en legendarisk kretisk digter og præst, Epimenides.

¹⁴ Bud fra mennesker: muligvis de jødiske spiseregler

¹⁵ Dvs. når vranglærerne betragter noget som urent, er det, fordi de selv er urene.

gro side om side indtil høsten. Ved høsttid vil jeg så sige til høstfolkene: Tag først ukrudtet fra og bind det i knipper, så det kan brændes, men saml hveden i min lade.”

5

Uddragene fra Bibelen er fra den autoriserede danske oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.